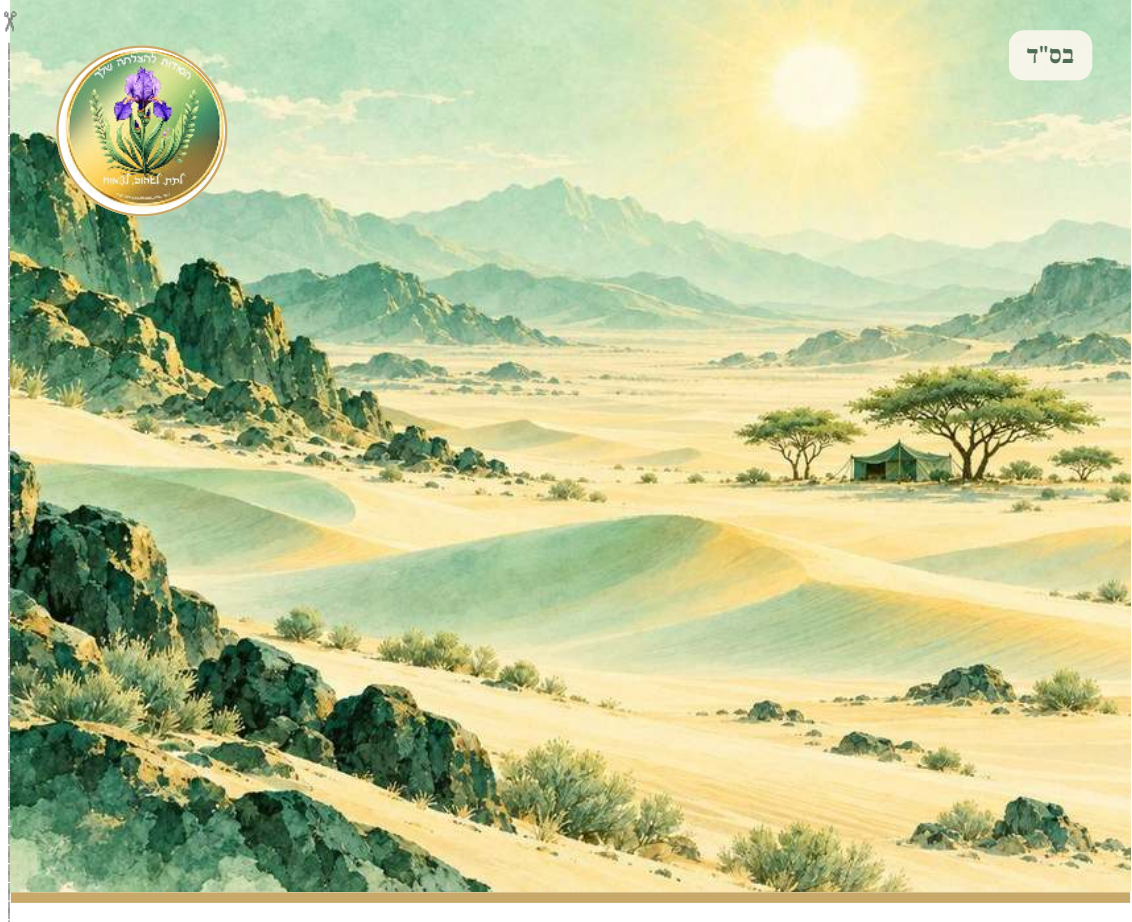
בס"ד

מעלת לימוד התורה

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

הסודות להצלחה שלך

www.yoursuccesstoolbox.com

▶ לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

תוכן העניינים

העולם עומד על התורה	4
שבע מאות ושש עשרה	5
היכל של אור	6
גם השינה שלו שונה	8
רגע אחד בלי תורה	9
עבד השם	10
להתוודות לפני הלימוד	11
ללמוד תורה עם הבנה	13
הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א	15
תוכן העניינים	15
שאלה: מה אומר הנביא על קיום העולם?	16
שאלה: מה היה קורה בלי תורה?	16
שאלה: מה היה קורה אילו היה רגע אחד...	16
שאלה: מה הקשר לדברי הגמרא על חציו זכאי...	17
שאלה: מה עושות הנשמות בעולם הבא?	17
שאלה: מה אומר רבי יוחנן על העוסק בתורה?	17
שאלה: מה שכרו של מי שרעב ועייף ובכל...	18
שאלה: למה הזוהר מזכיר את מעלת התורה ב-716...	18
שאלה: מה נחשב לימוד תורה?	18
היכל, נפש ושינה	19
שאלה: מאיפה מגיע התירוץ שאדם מוצא פתאום?	19
שאלה: לאיזו מדרגה מגיע הלומד לפי רבנו חיים...	19
שאלה: במה שונה השינה של מי שלומד תורה?	20
שאלה: מה היה נוהג הרש"ש?	20
שאלה: למה מנשקים את הספר כשמסיימים ללמוד?	20
שאלה: מה פירוש "פטר חמור תפדה בשה"?	21
שאלה: מה הסביר רבי חנינא בן דוסא לאשתו?	21
שאלה: מה צריך לפני שאדם לומד תורה?	22
שאלה: מה קורה למי שאין לו יראת שמיים?	22
וידוי ותשובה לפני הלימוד	23
שאלה: מה כותב האר"י על כך?	23
שאלה: מה היה גאון אחד מזהיר את תלמידיו...	23
מה שואלים בעולם האמת	24
שאלה: ומה יעשה אדם שלמד לפני חמישים שנה...	24
ללמוד עם הבנה	24
שאלה: מה צריך לעשות?	24
שאלה: איך לומדים תורה, ומה אסור שיפריע ללימוד?	25

לצפייה בשיעור המלא ביוטיוב

סרקו את הקוד או לחצו כאן

youtube.com/watch?v=geSxvtWJogM

בס"ד

מעלת לימוד התורה

שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א

◆ העולם עומד על התורה

הנביא אומר: כֹּה אָמַר ה': אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי (ירמיהו לג, כה). מי שרוצה למצוא את הפסוק הזה, מה יעשה? גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ (תהלים קיט, יח).

מה אומר הפסוק? הקדוש ברוך הוא אומר שהעולם עומד על התורה. אם אין תורה, אין עולם. "בריתי" - איזו ברית? התורה גם נקראת ברית. "יומם ולילה" - כלומר, כל רגע מהחיים לומדים תורה. כשאנחנו ישנים, שם למעלה הם ערים ולומדים. יש תורנות, ותמיד יש אחד ער.

"חוקות שמים וארץ לא שמתי": בלי תורה אין חורף ואין קיץ, אין יום ואין לילה, אין עולם, אין כלום. לכן צריך לדעת שהתורה היא קיום העולם, והיא יקרה מאוד בעיני השם יתברך.

ולא רק זה: גם העולם הבא לא יכול לעמוד ולהתקיים בלי תורה. השמיים, השמש, הירח, ואפילו גן עדן עצמו עומד על התורה. מי נכנס לגן עדן? מי שיש לו תורה. מי שאין לו תורה, לא נכנס שם.

◆ מה מקבל הלומד בעולם הבא

גם הנשמות שם, בעולם הבא, עוסקות בתורה. הן לומדות תורה יומם ולילה, כל רגע. רואים שם חידושים, מקבלים שם מתנות ודברים נפלאים. מלאכים אומרים שירה. כמה שתיתן ותגיד "עוד", יש עוד ועוד. אין ערך למי שעוסק בתורה.

כך כתוב במדרש תהילים בשם רבי יהושע בן לוי. רוב המאמרים שיש לנו במדרשים ובגמרא על העולם הבא הם של רבי יהושע בן לוי. הוא אומר: כל מי שנכנס בעולם הזה, בחיים שלו, לבית הכנסת ולבית המדרש, זוכה גם שם בעולם הבא ונכנס לגן עדן לפני ולפנים, למקומות שיושבים בהם הצדיקים.

רבי יוחנן, ראש האמוראים, אומר: על כל מי שיושב ועוסק בתורה נאמר אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ (תהלים פד, ה). שם בעולם האמת מוליכים אותו ומכבדים אותו. אפילו אם הוא רוצה לישון, לא משאירים אותו רגע בבטלה. כל הזמן מזמרים לפניו ושרים לו, נותנים לו מקום של כבוד, ולוקחים אותו אל מדרש שם ועבר שבגן עדן, ואל מדרש של אברהם, יצחק ויעקב, ואל מדרש של משה ואהרן. מי שלומד כאן תורה, זוכה שם לראות אותם, לבקר אותם ולשמוח עמהם.

מכאן לומד האדם כמה צריך, ובפרט כשהחורף התחיל והלילה ארוך, להוסיף בלימוד התורה עוד ועוד.

והקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא יקח ספר תורה בחיקו ויכריז: כל מי שלמד בתורה, יבוא ויטול שכרו. זה שכר גדול למי שלומד תורה. ואפילו מי שהחזיק בתורה, תמך בה, זה לא מספיק. צריך שהוא עצמו גם ילמד תורה, כדי שיהיה לו חלק לעולם הבא.

ממשיך המדרש: וכל המרעיב את עצמו כאן בעולם הזה, כלומר קשה לו, הוא עייף ורוצה לישון, הוא רעב ורוצה לאכול, ובכל זאת לומד תורה, משביעים אותו בעולם הבא.

שבע מאות ושש עשרה

הזוהר הקדוש מביא את מעלת התורה במקומות רבים, הכי הרבה מקומות. כמה? **716 מקומות**. למה? כי לאדם יש **716 עצמות**. שם בקבר הבשר והעור נאכלים, אבל העצמות נשארות. למה? כי הוא למד תורה, והעצמות שלו מלאות תורה. לכן הזוהר כתב ב-716 מקומות את מעלת התורה.

לכן צריך לדעת שאין כמו לימוד תורה, יותר מהכל. התורה היא העיקר, ובלי תורה אדם לא שווה כלום. לכן כל רגע שיש לו בחיים, צריך לעסוק בתורה.

בזוהר, בפרשת פנחס, כתוב: כל מי שמשתדל בתורה, מכניסים אותו לשערים חדשים. לכל אדם יש שערים משלו, והוא מקבל שם אורות עליונים מאוד. הכול בשביל התורה שהוא לומד כאן בעולם הזה.

כל אחד לפי כוחו

מה זה "תורה"? כל אחד לפי כוחו. יש קורא תהילים, יש אומר א"ב, יש לומד משניות, יש לומד גמרא, יש פירושים, ביאורים, מדרשים, ויש לומד את התורה עצמה: הגמרא עם הפירושים שלה, ראשונים ותוספות. וכל אחד כמה שיכול להעמיק יותר, כך השכר שלו גדול יותר.

הזוהר אומר גם: מי שלומד תורה כאן, בעולם הבא עיניו פקוחות והוא רואה את כל המראות היפים. מי שלא למד תורה, עיניו שם סתומות, והוא לא יכול לראות את האור שיש שם. רק מי שלמד תורה רואה.

ועוד: אם הוא **עוסק** בתורה. "עוסק" אינו רק לומד, אלא עושה מזה עסק. מה זה עסק? מקשה, מתרץ, מחדש, מפרש, שואל, משיב. כמו אדם שיש לו חנות ויוצא למסחר: אם לא תהיה ממולח, יאכלו אותך. כך גם בתורה צריך להיות חריף. מי שעוסק בתורה כאן בעולם הזה, יש לו שכר גדול וקם בתחיית המתים.

היכל של אור

בכל רגע שאדם עומד ולומד תורה, יש למעלה היכל של אור שהיה סתום, והוא נפתח במיוחד בשבילו. לכל אחד יש היכל משלו. הנשמה שלו, בעודו כאן בעולם ולומד תורה, נכנסת להיכל.

לפעמים הוא מתקשה באיזו שאלה, ופתאום הוא מוצא תירוץ. הוא חושב שהשכל שלו נתן לו את התירוץ. אבל הנשמה שלו עלתה למעלה, נכנסה לגן עדן, נפתח לה היכל, וגילו לה את החידוש באותה שנייה. זה לא לוקח זמן.

◆ נפש, רוח ונשמה מתוספות

בעל "מעבר יבוק" כותב שמי שעוסק בתורה, בשעה שהוא לומד תורה זוכה לנשמה יתרה של שבת. זה מה שכתב הזוהר הקדוש: תלמיד חכם נקרא "שבת". גם את רבי שמעון בר יוחאי הוא קרא "שבת".

יותר מזה: הגמרא אומרת שכמו שבשבת לא עובדים, אלא מכינים בימי החול לכבוד שבת, כך מי שלומד תורה, אנחנו צריכים לשרת אותו. אנחנו צריכים לעשות לו את העסקים שלו, כי הוא יושב ולומד תורה, ואנחנו נכבד אותו ונשרת אותו.

אור החיים הקדוש מביא את הזוהר בפרשת אחרי מות: בשעה שאדם לומד תורה הוא זוכה לתוספת נפש, רוח ונשמה, כמו שאדם מקבל בקבלת שבת. וזה לא נגמר: זה יכול להיות מיליונים של מדרגות. כל יום הוא מקבל נפש, רוח ונשמה חדשים. כל שלב, כל חידוש, כל דבר חדש שלמדת, מקבלים נפש, רוח ונשמה.

רבנו חיים בן עטר כתב עוד יותר: בשעה שהוא לומד תורה, הוא מגיע למדרגת **אדם הראשון** שהיה לפני החטא. אנחנו נקרא בשבת את פרשת עץ הדעת. כשאתה לומד תורה, אתה זוכה לנשמה של אדם הראשון שהיה לפני שחטא ואכל מעץ הדעת.

◆ גם השינה שלו שונה

בזוהר פרשת מקץ, ובספר שער הגלגולים של האר"י, כתוב שכשאדם לומד תורה, אפילו השינה שלו שונה משל אדם אחר. כשהוא ישן, הנשמה שלו עולה לרקיע, והולכת לבתי המדרש שיש למעלה. כל לילה נשמתו עולה לבית המדרש שבו לומדים את דברי רבי יוחנן, את דברי רבי שמעון, ושם היא מייחדת את כל התורה שלמד וגונזת אותה.

יותר מזה, הרמ"ק כותב שטוב לאדם לישון, ושלא יישאר ער כל הלילה. אני מדבר על לילה רגיל, לא ליל שבועות. אתה לומד תורה, ואתה לא תזכור אותה עד שתישן בלילה. כשאתה ישן, זה נרשם במוח, וכשאתה קם אתה יכול לזכור את הלימוד יותר טוב מאשר ביום שבו למדת אותו. כך כותב רבנו משה קורדוברו. למה? כי גם בשינה, תלמיד חכם לומד תורה שם.

הרש"ש היה נותן כל יום פרוטה לצדקה, כדי שבשעה שהוא הולך לישון, תעלה נשמתו לגן עדן לשמוע חידושים מפי הקדוש ברוך הוא, ולא תשוטט בהבלי העולם. יש אדם שחולם בלילה שהוא נוסע לקהיר, ואחר כך למונטווידאו, והשלישי לארגנטינה, לברזיל. אבל מי שלומד תורה, נשמתו עולה לגן עדן, ויש לו שמחה גדולה ומנוחה שלמה.

◆ האור של השם בתוך הנפש

הרש"ש כותב: גם כשאדם לומד תורה פשט, לא קבלה, פשט, הוא זוכה לשורש העצמות של האור, של נפש רוח נשמה חיה יחידה. כלומר, הוא זוכה לדעת את התורה באמיתות, והיא נכנסת לו לתוך המוח, ולא עוזבת אותו לעולם ועד, בעולם

הזה ובעולם הבא. אור של השם יתברך מתפשט בתוך הנפש שלו, בתוך הרוח והנשמה. הקדוש ברוך הוא בעצמו מאיר בתוך האדם.

לכן ה"ראשית חכמה" כתב: כשאתה מסיים ללמוד, תנשק את הספר ותסגור אותו. למה? מתוך חיבוב מצווה. אתה מכבד את הספר, כמו שאנחנו מנשקים ספר תורה. כדי שהתורה תישאר אצלך רכוש שלך.

רגע אחד בלי תורה

בספר "נפש החיים" רבנו חיים מוולוז'ין, תלמידו המובהק של רבנו הגאון מווילנה, כותב: אילו היה חס ושלום רגע אחד, שנייה אחת, שכולם היו שותקים ולא לומדים תורה, כל העולם היה נחרב ברגע אחד. כל המטוסים היו נופלים, האוניות היו טובעות, אין עולם, אין רקיע, אין שמש, אין ירח. זה "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי".

והרב חיד"א הוסיף על דבריו חידוש נפלא: תדע שהלומד מציל את כל העולם כולו. הרי יכול להיות שהיה רגע שאף אחד לא למד תורה, רק אתה. נמצא שאתה קיימת את העולם. בגללך אנשים חיים, ומהיום והלאה כל המצוות שהם עושים, כל התורה שהם לומדים וכל המעשים הטובים, ייכתבו גם לזכותך. הם יקבלו את שלהם, אבל אתה גרמת שהעולם לא יחרב.

הוא מביא את מה שהגמרא אומרת: **לעולם יראה אדם את עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכל העולם כולו מחצה עוונות ומחצה זכויות** (קידושין מ, ב). אם בדיוק ברגע שהעולם היה חצי חצי, אתה למדת תורה, אז מאותו רגע כל מה שיעשו בעולם, גם אחרי אלף שנה, יש לך חלק בו. אין קץ לשכר שאדם מקבל. ולהפך, אם חס ושלום עשה עבירה באותו רגע, הכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף חובה. לכן הגמרא אומרת: את עצמו ואת העולם כולו.

פטר חמור

רבי שמעון בר יוחאי אומר על הפסוק **וּפָטַר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה** (שמות יג, יג). האדם שנולד בעולם הזה הוא כמו חמור. תינוק, מה הוא רוצה? שתנדנד אותו, שתיקח אותו לטיול, שתביא לו ממתקים. זה כמו החמור, אותו דבר. אבל אחרי שהוא מקבל שכל ומתחיל ללמוד תורה, אז הוא פודה את נפשו על ידי לימוד תורה. ומי שלא לומד תורה, נשאר חמור.

לכן צריך ללמוד תורה כמה שיותר, ובכל רגע שהוא יכול.

עבד השם

רבי חנינא בן דוסא היה בתחילת התנאים, בזמן רבן יוחנן בן זכאי. יש בגמרא מעשה שבנו של רבן יוחנן בן זכאי חלה, ושלח שני תלמידים אל רבי חנינא בן דוסא שיתפלל עליו. רבי חנינא בן דוסא התפלל, והבן נהיה בריא. אמר רבן יוחנן בן זכאי לאשתו: אילו הייתי מכניס את ראשי בין ברכיי כל היום כולו, לא היו עונים לי. הרי רבן יוחנן בן זכאי, עם כל העוצמה שלו, לא הניח מקרא, משנה, אגדה ודברי סופרים שלא למד. אבל רבי חנינא בן דוסא פתח את הפה, התפלל, ומיד נענה.

אמרה לו אשתו: אתה גדול ממנו? אמר לה: לא, אני דומה לשר שנכנס אצל המלך, ולא תמיד הוא יכול להיכנס. יש לו שעות קבלה. אבל הוא דומה לעבד, שנכנס ויוצא מתי שהוא רוצה. זה נקרא "עבד השם". על משה רבנו קראנו עליו: **וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'** (דברים לד, ה).

יראת חטא וכלי

רבי חנינא בן דוסא היה אומר: **כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת** (אבות ג, ט). לפני שאתה לומד תורה, אתה צריך קודם יראת חטא.

כשהיינו בפורת יוסף, ראש הישיבה רבי עזרא עטיה תיקן שבכל שיעור תורה לא יתחילו את הלימוד בבוקר עד שילמדו יחד רבע שעה מוסר. אחר כך תיקן תקנה

אחרת, שכל יום מישהו יכין שיחה מוסרית של עשר דקות. ואז היו לומדים מוסר, ואחרי המוסר מתחילים גמרא.

למה צריך שיראת חטאו תקדם לחכמתו כדי שחכמתו תתקיים? הוא מביא משל: אדם הלך לשוק, לסוחר, ואמר לו: תביא לי שמן. בזמנם לא היו אריזות. מביאים מהבית קנקן או בקבוק וממלאים לך שמן או יין. אמר לו הסוחר: הבאת כלי? אמר: לא. אמר: איך אתן לך שמן? במה תחזיק אותו? תביא כלי. מה זה הכלי? **יראת שמיים**.

מי שיש לו יראת שמיים, יש לו כלי נקי, מצוחצח ומבריק, והוא יכול ללמוד תורה, והתורה נכנסת לתוך הכלי ומתקיימת. אבל מי שאין לו יראת שמיים, לומד מהשפה ולחוץ. מי למד מהשפה ולחוץ? דואג האדומי. הוא היה יודע שלוש מאות הלכות במגדל הפורח באוויר, וארבע מאות הלכות פסוקות היה מחדש. אבל לא היה לו יראת שמיים. הרי הוא הלך להלשין על דוד המלך. התורה שלו מן השפה ולחוץ לא התקיימה, כי לא הייתה לו יראת שמיים. בלי יראת שמיים לא שווה התורה שאדם לומד.

כך מביא גם "חובות הלבבות": התורה היא שער ליראת שמיים. התורה היא רק השער, אבל צריך יראת שמיים, ובלי יראת שמיים לא תתקיים התורה. יותר מזה, הגמרא אומרת: מי שיש לו יראת שמיים, דבריו נשמעים. ומי שאין לו, יכול לדבר כמה שירצה, לא יקבלו אותו ולא ייכנס בראש.

◆ להתוודות לפני הלימוד

עוד דבר: צריך, לפני שלומד תורה, להתוודות על העוונות שלו. למה? אדם שבא ללמוד תורה עם העוונות שיש עליו, מפרנס את הקליפות ואת החיצונים ונותן להם שפע. הוא אומר חידושי תורה, והוא מוריד אותם מלמעלה, אבל מי לוקח אותם? הקליפות.

כך כותב רבנו האר"י, בפירוש, בספר הליקוטים: הקליפות חוטפות ואומרות "זה שלנו", לא שלו, כי הוא בעל עבירות. לא רק התורה, גם התפילה שלו נחטפת. המצוות שהוא עושה, מניח תפילין, נותן צדקה, הכול הולך לסטרא אחרא. והפסוק אומר: **וְלָרָשָׁע אָמַר אֱלֹהִים מַה לְּךָ לְסַפֵּר חֻקָּי וַתִּשָּׂא בְרִיתִי עָלֵי פִיךָ** (תהלים נ, טז).

בעל "שני לוחות הברית" כותב: כמו שאסור ללמוד ליד שירותים, וכשעוברים ברחוב ויש שם לכלוך אסור להגיד דברי תורה, כך אדם שיש בו עבירות. אם יש לכלוך, אסור ללמוד. למה אסור? כי החיצונים לוקחים את התורה. אותו דבר באדם שיש לו עבירות: הוא לומד תורה, והתורה הולכת לחיצונים. אחד מגדולי הראשונים כותב שהם עולים לקטרג עליו, ולא רק שאין לו מצווה, אלא נחשב לו עבירה ללמוד תורה. לכן צריך להרהר בתשובה לפני שלומד תורה, כדי שהתורה שלו תהיה טובה, שנאמר: **סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב** (תהלים לד, טו).

ומה עושים בימים שאין תחנון ואין וידוי, כמו עכשיו? בשבת ובחגים אומרים לפני הקידוש "לשם יחוד": "והריני מקבל עליי מצוות עשה של התשובה". עצם זה שהוא מהרהר בתשובה באותו רגע, זה במקום וידוי ביום שאין בו תחנון. למשל אדם שביום שבת נכשל ודיבר לשון הרע, ומיד התחרט, אומר: אני מקבל עליי תשובה על מה שעשיתי. זה הכי טוב.

היה גאון אחד, קדוש, שהיה מזהיר את התלמידים שלא ילמדו כל יום עד שיאמרו את סדר ה"תשליך", כמו שאנחנו עושים בתשליך: משליכים את כל העוונות למצולות ים, ואז אתה נקי מהעוונות ויכול ללמוד תורה. כל בוקר היה אומר: אל תפתח את הגמרא עד שקודם תאמר את הפסוקים של התשליך ותכוון את הכוונות שיש שם: **מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ... וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתָם** (מיכה ז, יח-יט).

כך כותב האר"י: יש כמה שמות של השם שמתחילים באל"ף: אדנות, אלוקים, ושם אהיה. אדנות ואלוקים הם דין, ושם אהיה ממונה עליהם, מעליהם. כשאומרים

"נוצר חסד לאלפים", מכוונים ששם אהיה יאיר ויבטל את הדין שיש בשם אדנות ובשם אלוקים. וממילא החיצונים, שבאים לינוק משם אדנות ואלוקים, משליכים אותם למצולות ים. ואיך? על ידי "נוצר חסד לאלפים". זה "וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאותָם, תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם".

כך היו נוהגים גם להגיד וידוי לפני לימוד תורה. בפרט כשאדם בא לעשות תיקון חצות בלילה, הוא מתוודה על העוונות, אומר "ויהי נועם", ואחר כך לומד. כי אי אפשר לבוא עם בגדים צואים ומלוכלכים וללמוד תורה. צריך לנקות את עצמו, כמו שבערב שבת מתקלחים, טובלים במקווה, מחליפים בגדים, ואז יוצאים לקבל שבת.

◆ מה למדת בחייך

האר"י כתב שכשהאדם נפטר ועולה למעלה, הקדוש ברוך הוא אומר לו: תגיד, איזה חידושי תורה למדת בחייך? ואם הוא לא יודע, יש לו בושה גדולה וכלימה. מה יעשה אדם שכח? הוא למד לפני חמישים שנה ואינו זוכר. נותנים לו שני מלאכים שמזכירים לו את כל התורה שלמד מיום שנולד עד היום, ואז יש לו "פלאשים". ואז הוא יכול לענות לקדוש ברוך הוא מה למד.

במדרש כתוב: מה שלמד אדם יהיה תפוס בידו, כלומר שיזכור וישנן. וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ (דברים ו, ז). שיהיו דברי תורה מחודדים ומשוננים בפיך. אחר כך ביום הדין שואלים אותך מה למדת, ושלא תשיג אותך בושה. לכן יחזור על לימודו. ולפחות אם מזכירים לו, או שואלים אותו, יש לו תשובה, והוא יודע מה למד.

◆ ללמוד תורה עם הבנה

דבר נוסף: צריך ללמוד תורה עם הבנה, ולא ללמוד בלי הבנה. כך גם הזוהר הקדוש מזהיר.

למי דומה אדם שלומד תורה בלי להבין? לאדם שאוכל חיטים מיד כשקצר אותן: הוא לוקח אותן, לועס ואוכל אותן עם הקוצים, עם המוץ והתבן, עם הפסולת. הוא אוכל אגוז ושובר לו את השיניים עם הקליפה. איזה טעם יש לו? לכן צריך לברור

את האוכל מתוך הפסולת, על ידי הקושיות והתירוצים ועל ידי הביאורים שהוא מבאר בתורה, ואז הוא זוכה להגיע ללב העניין.

הבן איש חי אומר שאם חס ושלום הוא לומד תורה בלי להבין אותה, הוא נותן מזון לקליפות. למה? כי הוא לומד תורה עם הקליפה מסביב. בתורה יש קליפה שמגינה עליה, כמו האגוז: פרי יפה, אננס בשל, אבל מלא קוצים. אתה צריך להוריד את הקליפה, ורק אחר כך לאכול. כך גם הלימוד: אם הוא לומד בלי להבין, עם הקליפה, זה לא שווה. כך כתב גם רבנו האר"י, שצריך לשבור את הקליפה ואחר כך לאכול את הפרי. לכן צריך לעיין בתורה ולהבין אותה, ועל ידי זה הוא יצליח בלימוד, והלימוד שלו יעשה פירות. אבל אם לא מבין את התורה, עשה כלום.

כשהגמרא אומרת על הפסוק עַל מָה אָבְדָה הָאָרֶץ... עַל עָזְבָם אֶת תּוֹרָתִי (ירמיהו ט, יא-יב), "שלא ברכו בתורה תחילה", הכוונה שלמדו תורה מתוך עונג. ישבו רגל על רגל, אכלו פיסטוקים ושתו, והיו לומדים תורה. לא ככה לומדים. אלא: כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל. אם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך (אבות ו, ד). לא מתוך פלפול בלבד. ולכן אמרו: לא הביישן למד (אבות ב, ה). למה? הוא מתבייש לשאול, אז לא מבין, ונשאר בלי להבין.

השם יזכה אותנו ללמוד תורה עם הבנה. ומה שנלמד, לא נשכח.

- **על פי שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א**

על פי שיעורו של

- **הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א**
- **שאלות ותשובות על השיעור: מעלת לימוד התורה וסוד נשמה יתרה**
- **תוכן העניינים**

• העולם עומד על התורה
• מה מקבל הלומד בעולם הבא
• מהי תורה ומהו עסק
• היכל, נפש ושינה
• פטר חמור ועבד השם
• יראת שמיים וכלי
• וידוי ותשובה לפני הלימוד
• מה שואלים בעולם האמת

• ללמוד עם הבנה

השיעור המלא: https://youtu.be/geSxvtWJogM החוברת נערכה מתמלול השיעור.

- **העולם עומד על התורה**
- **שאלה: מה אומר הנביא על קיום העולם?**

אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי (ירמיהו לג, כה). הקדוש ברוך הוא אומר שהעולם עומד על התורה. אם אין תורה, אין עולם.

- **שאלה: מה הפירוש של "בריתי יומם ולילה"?**

התורה גם נקראת ברית. "יומם ולילה" - כל רגע מהחיים לומדים תורה. כשאנחנו ישנים, שם למעלה הם ערים ולומדים. יש תורנות, ותמיד יש אחד ער.

- **שאלה: מה היה קורה בלי תורה?**

בלי תורה אין חורף ואין קיץ, אין יום ואין לילה, אין עולם, אין כלום. התורה היא קיום העולם, והיא יקרה מאוד בעיני השם יתברך.

- **שאלה: מי נכנס לגן עדן?**

גם העולם הבא לא יכול לעמוד בלי תורה, ואפילו גן עדן עצמו עומד על התורה. מי נכנס לגן עדן? מי שיש לו תורה. מי שאין לו תורה, לא נכנס שם.

- **שאלה: מה היה קורה אילו היה רגע אחד שבו כולם שותקים ולא לומדים תורה?**

כל העולם היה נחרב ברגע אחד. כל המטוסים היו נופלים, האוניות היו טובעות, אין עולם, אין רקיע, אין שמש, אין ירח. זה "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי". כך כותב רבנו חיים מוולוז'ין בספר "נפש החיים".

שאלה: מה חידש הרב חיד"א על דבריו?

תדע שהלומד מציל את כל העולם כולו. הרי יכול להיות שהיה רגע שאף אחד לא למד תורה, רק אתה. נמצא שאתה קיימת את העולם. בגללך אנשים חיים, ומהיום והלאה כל המצוות שהם עושים, כל התורה שהם לומדים וכל המעשים הטובים, ייכתבו גם לזכותך.

שאלה: מה הקשר לדברי הגמרא על חציו זכאי וחציו חייב?

לעולם יראה אדם את עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכל העולם כולו מחצה עוונות ומחצה זכויות (קידושין מ, ב). אם בדיוק ברגע שהעולם היה חצי חצי אתה למדת תורה, אז מאותו רגע כל מה שיעשו בעולם, גם אחרי אלף שנה, יש לך חלק בו. אין קץ לשכר. ואם חס ושלום עשה עבירה באותו רגע, הכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף חובה.

מה מקבל הלומד בעולם הבא

שאלה: מה עושות הנשמות בעולם הבא?

הן עוסקות בתורה. הן לומדות תורה יומם ולילה, כל רגע. רואים שם חידושים, מקבלים שם מתנות ודברים נפלאים. כמה שתיתן ותגיד "עוד", יש עוד ועוד.

שאלה: מה מקבל מי שנכנס בחייו לבית הכנסת ולבית המדרש?

כך כתוב במדרש תהילים בשם רבי יהושע בן לוי: כל מי שנכנס בעולם הזה לבית הכנסת ולבית המדרש, זוכה גם שם בעולם הבא ונכנס לגן עדן לפני ולפנים, למקומות שיושבים בהם הצדיקים.

שאלה: מה אומר רבי יוחנן על העוסק בתורה?

על כל מי שיושב ועוסק בתורה נאמר אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ (תהלים פד, ה). מוליכים אותו ומכבדים אותו. כל הזמן מזמרים לפניו ושרים לו, ולוקחים אותו אל מדרש שם ועבר, אל מדרש של אברהם, יצחק ויעקב, ואל מדרש של משה ואהרן.

שאלה: מה יקרה לעתיד לבוא?

הקדוש ברוך הוא יקח ספר תורה בחיקו ויכריז: כל מי שלמד בתורה, יבוא ויטול שכרו. ואפילו מי שהחזיק בתורה, תמך בה, זה לא מספיק. צריך שהוא עצמו גם ילמד תורה, כדי שיהיה לו חלק לעולם הבא.

שאלה: מה שכרו של מי שרעב ועייף ובכל זאת לומד תורה?

הוא עייף ורוצה לישון, רעב ורוצה לאכול, ובכל זאת לומד תורה. משביעים אותו בעולם הבא.

שאלה: מה כתוב בזוהר על העיניים של הלומד?

מי שלומד תורה כאן, בעולם הבא עיניו פקוחות והוא רואה את כל המראות היפים. מי שלא למד תורה, עיניו שם סתומות, והוא לא יכול לראות את האור שיש שם.

שאלה: למה הזוהר מזכיר את מעלת התורה ב-716 מקומות?

כי לאדם יש 716 עצמות. שם בקבר הבשר והעור נאכלים, אבל העצמות נשארות. למה? כי הוא למד תורה, והעצמות שלו מלאות תורה.

מהי תורה ומהו עסק

שאלה: מה נחשב לימוד תורה?

כל אחד לפי כוחו. יש קורא תהילים, יש אומר א"ב, יש לומד משניות, יש לומד גמרא, יש פירושים, ביאורים, מדרשים. וכל אחד כמה שיכול להעמיק יותר, כך השכר שלו גדול יותר.

שאלה: מה זה "עוסק" בתורה?

"עוסק" אינו רק לומד, אלא עושה מזה עסק. מה זה עסק? מקשה, מתרץ, מחדש, מפרש, שואל, משיב. כמו אדם שיש לו חנות ויוצא למסחר: אם לא תהיה ממולח, יאכלו אותך. כך גם בתורה צריך להיות חריף.

היכל, נפש ושינה

שאלה: מה קורה בשמיים בשעה שאדם לומד תורה?

יש למעלה היכל של אור שהיה סתום, והוא נפתח במיוחד בשבילו. לכל אחד יש היכל משלו. הנשמה שלו, בעודו כאן בעולם ולומד תורה, נכנסת להיכל.

שאלה: מאיפה מגיע התירוץ שאדם מוצא פתאום?

לפעמים הוא מתקשה באיזו שאלה, ופתאום הוא מוצא תירוץ. הוא חושב שהשכל שלו נתן לו את התירוץ. אבל הנשמה שלו עלתה למעלה, נכנסה לגן עדן, נפתח לה היכל, וגילו לה את החידוש באותה שנייה.

שאלה: מה מקבל אדם בשעה שהוא לומד תורה?

לנשמה יתרה של שבת, ותוספת נפש, רוח ונשמה, כמו שאדם מקבל בקבלת שבת. כל שלב, כל חידוש, כל דבר חדש שלמדת, מקבלים נפש, רוח ונשמה. זה יכול להיות מיליונים של מדרגות.

שאלה: לאיזו מדרגה מגיע הלומד לפי רבנו חיים בן עטר?

למדרגת אדם הראשון שהיה לפני החטא. כשאתה לומד תורה, אתה זוכה לנשמה של אדם הראשון שהיה לפני שחטא ואכל מעץ הדעת.

שאלה: למה אומרים שתלמיד חכם נקרא "שבת"?

כך כתב הזוהר הקדוש. והגמרא אומרת שכמו שבשבת לא עובדים אלא מכינים בימי החול לכבוד שבת, כך מי שלומד תורה, אנחנו צריכים לשרת אותו ולעשות לו את העסקים שלו, כי הוא יושב ולומד תורה.

שאלה: במה שונה השינה של מי שלומד תורה?

כשהוא ישן, הנשמה שלו עולה לרקיע והולכת לבתי המדרש שיש למעלה. כל לילה נשמתו עולה לבית המדרש שבו לומדים את דברי רבי יוחנן, את דברי רבי שמעון, ושם היא מייחדת את כל התורה שלמד וגונזת אותה.

שאלה: למה טוב לישון בלילה אחרי הלימוד?

הרמ"ק כותב שטוב לאדם לישון, ושלא יישאר ער כל הלילה, בלילה רגיל. אתה לומד תורה, ואתה לא תזכור אותה עד שתישן. כשאתה ישן, זה נרשם במוח, וכשאתה קם אתה יכול לזכור את הלימוד יותר טוב מאשר ביום שבו למדת אותו.

שאלה: מה היה נוהג הרש"ש?

הוא היה נותן כל יום פרוטה לצדקה, כדי שבשעה שהוא הולך לישון, תעלה נשמתו לגן עדן לשמוע חידושים מפי הקדוש ברוך הוא, ולא תשוטט בהבלי העולם.

שאלה: מה כותב הרש"ש על הלומד פשט?

גם כשאדם לומד תורה פשט, לא קבלה, הוא זוכה לשורש העצמות של האור, של נפש רוח נשמה חיה יחידה. התורה נכנסת לו לתוך המוח ולא עוזבת אותו לעולם ועד. אור של השם יתברך מתפשט בתוך הנפש שלו.

שאלה: למה מנשקים את הספר כשמסיימים ללמוד?

כך כתב ה"ראשית חכמה": כשאתה מסיים ללמוד, תנשק את הספר ותסגור אותו. מתוך חיבוב מצווה, כמו שאנחנו מנשקים ספר תורה, כדי שהתורה תישאר אצלך רכוש שלך.

פטר חמור ועבד השם

שאלה: מה פירוש "פטר חמור תפדה בשה"?

האדם שנולד בעולם הזה הוא כמו חמור. תינוק רוצה שתנדנד אותו, שתיקח אותו לטיול, שתביא לו ממתקים. אחרי שהוא מקבל שכל ומתחיל ללמוד תורה, הוא פודה את נפשו על ידי לימוד תורה. ומי שלא לומד תורה, נשאר חמור (שמות יג, יג).

שאלה: איך נענתה תפילתו של רבי חנינא בן דוסא כשבנו של רבן יוחנן בן זכאי חלה?

רבן יוחנן בן זכאי שלח שני תלמידים אל רבי חנינא בן דוסא שיתפלל עליו. הוא התפלל, והבן נהיה בריא. רבן יוחנן בן זכאי אמר: אילו הייתי מכניס את ראשי בין ברכיי כל היום, לא היו עונים לי.

שאלה: מה הסביר רבי חנינא בן דוסא לאשתו?

אני דומה לשר שנכנס אצל המלך, ולא תמיד הוא יכול להיכנס. יש לו שעות קבלה. אבל הוא דומה לעבד שנכנס ויוצא מתי שהוא רוצה. זה נקרא "עבד השם", כמו משה רבנו: **וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה'** (דברים לד, ה).

יראת שמיים וכלי

שאלה: מה צריך לפני שאדם לומד תורה?

כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת (אבות ג, ט). לפני שאתה לומד תורה, אתה צריך קודם יראת חטא.

שאלה: מה המשל על השמן והכלי?

אדם הלך לסוחר ואמר: תביא לי שמן. אמר לו הסוחר: הבאת כלי? איך אתן לך שמן? במה תחזיק אותו? מה זה הכלי? יראת שמיים. מי שיש לו כלי נקי, מצוחצח ומבריק, התורה נכנסת לתוכו ומתקיימת.

שאלה: מה קורה למי שאין לו יראת שמיים?

הוא לומד מהשפה ולחוץ. כמו דואג האדומי, שהיה יודע שלוש מאות הלכות במגדל הפורח באוויר, אבל לא היה לו יראת שמיים, והלך להלשין על דוד המלך. התורה שלו לא התקיימה.

שאלה: מה כותב "חובות הלבבות" על התורה?

התורה היא שער ליראת שמיים. התורה היא רק השער, אבל צריך יראת שמיים, ובלי יראת שמיים לא תתקיים התורה. ומי שיש לו יראת שמיים, דבריו נשמעים.

וידוי ותשובה לפני הלימוד

שאלה: למה צריך להתוודות לפני שלומדים תורה?

אדם שבא ללמוד תורה עם העוונות שיש עליו, מפרנס את הקליפות ואת החיצונים. הוא אומר חידושי תורה ומוריד אותם מלמעלה, אבל מי לוקח אותם? הקליפות.

שאלה: מה כותב האר"י על כך?

הקליפות חוטפות ואומרות "זה שלנו", לא שלו, כי הוא בעל עבירות. לא רק התורה, גם התפילה שלו נחטפת, והמצוות שהוא עושה. והפסוק אומר: וְלָרָשָׁע אָמַר אֱלֹהִים מַה לְּךָ לְסַפֵּר חֻקָּי (תהלים נ, טז).

שאלה: מה עושים בשבת ובחגים, כשאין תחנון ואין וידוי?

אומרים לפני הקידוש "לשם יחוד": "והריני מקבל עליי מצוות עשה של התשובה". עצם זה שהוא מהרהר בתשובה באותו רגע, זה במקום וידוי ביום שאין בו תחנון. ואם נכשל בשבת ומיד התחרט, אומר: אני מקבל עליי תשובה על מה שעשיתי. זה הכי טוב.

שאלה: מה היה גאון אחד מזהיר את תלמידיו לעשות לפני הלימוד?

לא לפתוח את הגמרא עד שקודם אומרים את פסוקי התשליך ומכוונים את הכוונות שיש שם: מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע... וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתָם (מיכה ז, יח-יט). ואז אתה נקי מהעוונות ויכול ללמוד תורה.

שאלה: איך מכינים את עצמם ללימוד, כמו לשבת?

אי אפשר לבוא עם בגדים צואים ומלוכלכים וללמוד תורה. צריך לנקות את עצמו, כמו שבערב שבת מתקלחים, טובלים במקווה, מחליפים בגדים, ואז יוצאים לקבל שבת.

מה שואלים בעולם האמת

שאלה: מה שואל הקדוש ברוך הוא את האדם כשהוא עולה למעלה?

האר"י כתב: תגיד, איזה חידושי תורה למדת בחייך? ואם הוא לא יודע, יש לו בושה גדולה וכלימה.

שאלה: ומה יעשה אדם שלמד לפני חמישים שנה ושכח?

נותנים לו שני מלאכים שמזכירים לו את כל התורה שלמד מיום שנולד עד היום, והוא יכול לענות לקדוש ברוך הוא מה למד.

שאלה: איך שומרים על מה שלומדים?

מה שלמד אדם יהיה תפוס בידו, כלומר שיזכור וישנן. וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ (דברים ו, ז). שיהיו דברי תורה מחודדים ומשוננים בפיך. לכן יחזור על לימודו.

ללמוד עם הבנה

שאלה: למה דומה אדם שלומד תורה בלי להבין?

לאדם שאוכל חיטים מיד כשקצר אותן: לועס ואוכל אותן עם הקוצים, עם המוץ והתבן, עם הפסולת. הוא אוכל אגוז ושובר לו את השיניים עם הקליפה. איזה טעם יש לו?

שאלה: מה צריך לעשות?

לברור את האוכל מתוך הפסולת, על ידי הקושיות והתירוצים ועל ידי הביאורים שהוא מבאר בתורה, ואז הוא זוכה להגיע ללב העניין.

◆ **שאלה: מה אומר הבן איש חי?**

אם הוא לומד תורה בלי להבין אותה, הוא נותן מזון לקליפות, כי הוא לומד תורה עם הקליפה מסביב. כך כתב גם האר"י, שצריך לשבור את הקליפה ואחר כך לאכול את הפרי.

◆ **שאלה: איך לומדים תורה, ומה אסור שיפריע ללימוד?**

כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל (אבות ו, ד). ולא הביישן למד (אבות ב, ה): הוא מתבייש לשאול, אז לא מבין, ונשאר בלי להבין.

◆ **שאלה: מה התפילה בסוף?**

השם יזכה אותנו ללמוד תורה עם הבנה. ומה שנלמד, לא נשכח.

◆ **על פי שיעורו של הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א**

להורדת החוברת "מעלת המחזיקים בתורה" (PDF)

◆ **להמשך הקריאה**

- פורטל האמונה והביטחון
- שלום: המפתח לכל החיים
- למה כדאי לך להגיד 130 פעם "אליהו הנביא זכור לטוב" במוצאי שבת?

✦ ✦ ✦

▶ לצפייה במקור השיעור ביוטיוב

רשימות

הסודות להצלחה שלך

לתת, לאהוב, לצמוח

www.yoursuccesstoolbox.com

סרקו לאתר

לכל החוברות באתר